

Inimeseõpetuse ainekava 6. klassile

1. Inimeseõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) kirjeldab enesehinnangu, enesekontrolli ning eneseanalüüsi võimalusi ja olulisust igapäevasuhetes, väärtustab inimeste erinevusi ning oskab teistega arvestada, demonstreerides seda õpituatsioonis;
- 2) väärtustab enda ja teiste positiivseid iseloomujooni ja omadusi ning sõprust ja armastust vastastikuse toetuse ning usalduse allikana;
- 3) väärtustab hoolivust, ausust, õiglust ja vastutustunnet ning kirjeldab tõhusaid sotsiaalseid oskusi igapäevaelus: üksteise aitamist, jagamist, hoolitsemist ja koostööd;
- 4) kirjeldab ja selgitab konfliktide võimalikke põhjusi ning oskab eristada tõhusaid ja mittetõhusaid konfliktide lahenduse viise; demonstreerib, kuidas õpituatsioonis tõhusalt verbalselt oma tundeid väljendada, aktiivselt kuulata ja kehtestavalt käituda;
- 5) teab ja oskab õpituatsioonis leida erinevaid lahendusviise otsuste langetamisel.

2. Tundide arv: 1 nädalatund, kokku 35 tundi õppeaastas

3. Kasutatav õppekirjandus

- 1) Kasutatav õpik: Margit Kagadze, Katrin Kullasepp „Suhtlemine on lahe!“, Tallinn 2005
- 2) Õpetajal kasutada Katrin Kullasepp, Margit Kagadze „Suhtlemine on lahe!“ 6. klassi suhtlemisõpetuse õpik (2013). Katrin Kullasepp, Margit Kagadze. Suhtlemine on lahe! 6. klassi suhtlemisõpetuse töövihik (2013). Koolibri.

4. Teema ja orienteeruv tundide arv

4.1 MINA JA SUHTLEMINE (5 tundi)

4.1.1 Enesesse uskumine. Enesehinnang (3 tundi)

4.1.2 Eneseanalüüs. Enesekontroll. Oma väärtuste selgitamine (2 tundi)

Õpitulemused: Õpilane:

1. analüüsib enda iseloomujooni ja omadusi, väärtustades positiivseid jooni ja omadusi;
2. mõistab, mis mõjutab enesehinnangut ning kuidas see kujuneb;
3. mõistab enesekontrolli olemust ning demonstreerib õpituatsioonis oma käitumise kontrolli, saades hakkama vihaga ja teiste emotsioonidega;
4. oskab suheldes enda kohta tagasisidet anda ja teistelt seda vastu võtta;
5. oskab selgitada ja põhjendada oma väärtusi seoses eneseanalüüsiga.

IKT kasutamine: <http://www.inimeseopetus.eu/Opetajalt-opetajale>

Hindamine: loovharjutus, juhtumianalüüs

4.2 SUHTLEMINE TEISTEGA (9 tundi+1 kordav tund)

4.2.1 Minu ja teiste vajadused. Vajaduste hierarhia (2 tundi)

4.2.2 Suhtlemise komponendid. Verbaalne ja mitteverbaalne suhtlemine (2 tundi)

4.2.3 Aktiivne kuulamine. Tunnete väljendamine. Eelarvamused (2 tundi)

4.2.4 Kehtestav, agressiivne ja alistuv käitumine. Ei ütlemine ennast ja teisi kahjustava käitumise korral. (3 tundi)

Õpitulemused: Õpilane:

1. tunneb ära enda ja teiste inimeste põhilised vajadused ning teadvustab neid;
2. teab suhtlemise olemust ning väärtustab tõhusate suhtlusoskuste vajalikkust; eristab verbaalset ja mitteverbaalset suhtlemist;
3. kirjeldab erinevaid mitteverbaalseid suhtlusvahendeid ning nende mõju verbaalsele suhtlemisele;
4. demonstreerib õpituatsioonis aktiivse kuulamise võtteid; mõistab eneseavamise mõju suhtlemisele;
5. demonstreerib õpituatsioonis, kuidas väljendada oma tundeid verbaalselt, säilitades ja tugevdades suhteid;
6. teadvustab eelarvamuste mõju suhtlemisele igapäevaelus ning toob selle kohta näiteid;
7. eristab ning kirjeldab kehtestavat, agressiivset ja alistuvat käitumiste mõju suhetele;
8. teab, et ei ütlemine on oma õiguste eest seismine, oskab partnerit arvestavalt öelda ei ennast ja teisi kahjustava käitumise korral ning aktsepteerib partneri ei ütlemist ennast ja teisi kahjustava käitumise korral;
9. väärtustab positiivset suhtumist endasse ja teistesse.

Hindamine: enesehinnang saavutatud õpitulemuste kohta, rollimäng (kuidas sobivalt verbaalselt tundeid väljendada), kontrolltöö

4.3 SUHTED TEISTEGA (9 tundi)

4.3.1 Tõhusad sotsiaalsed oskused: üksteise aitamine, jagamine, koostöö ja hoolitsemine. Sallivus enda ja teiste vastu. Hoolivus (3 tundi)

4.3.2 Sõprussuhted. Usaldus suhtes. Empaatia. Vastutus suhetes. Kaaslaste mõju ja surve (3 tundi)

4.3.3 Erinevuste ja mitmekesisuse väärtustamine. Isikuseärasused. Soolised erinevused. Erivajadustega inimesed. (3 tundi)

IKT kasutamine: <http://www.amor.ee/17232> ; <http://www.lahendus.net/est/kiusamine>

Õpitulemused: Õpilane:

1. kirjeldab tõhusate sotsiaalsete oskuste toimimist igapäevaelus;
2. oskab abi pakkuda ning teistelt abi vastu võtte;
3. väärtustab hoolivust, sallivust, koostööd ja üksteise abistamist;
4. eristab inimeste erinevaid rolle suhetes ning nende muutuvat iseloomu;
5. demonstreerib õpitu olukorras oskust näha olukorda teise isiku vaatenurgast;
6. tähtsustab oskust end panna teise inimese olukorda ja mõista tema tundeid ning väärtustab empaatilist suhtlemist;
7. väärtustab sõprust kui vastastikuse usalduse ja toetuse allikat;
8. kirjeldab kaaslaste rühma arvamuste, valikute ja käitumise mõju ning surve tagajärgi;
9. mõistab isikuseärasusi ning teadvustab soolisi erinevusi ja inimeste erivajadusi.

Hindamine: loovtöö, aktiivtöö (õige või väär)

4.4 KONFLIKTID (3 tundi)

4.4.1 Konfliktide olemus ja põhjused (1 tund)

4.4.2 Tõhusad ja mittetõhusad konfliktide lahendamise teed (2 tundi)

IKT kasutamine: <http://www.targaltinternetis.ee/noorte/suhtlusportaalid/>

Õpitulemused: Õpilane:

1. selgitab konflikti häid ja halbu külgi ning aktsepteerib konflikte kui osa elust;
2. teab, eristab ja kirjeldab efektiivseid ning mitteefektiivseid konflikti lahendamise viise;
3. kasutab õpitu olukorras konflikte lahendades tõhusaid viise ning väärtustab neid.

Hindamine: juhtumianalüüs (erinevad konfliktilahendamise võimalused), rühmatöö mõistekaart „Milline on turvaline elukeskkond, klass, kool?“, rühmatöö esitlemine

4.5 OTSUSTAMINE JA PROBLEEMILAHENDUS (5 tundi)

4.5.1 Otsustamine ja probleemide lahendamine. Erinevate käitumisviiside leidmine probleeme lahendades (3 tundi)

4.5.2 Tagajärgede arvestamine probleemilahenduses. Vastutus otsustamisel (2 tundi)

Õpitulemused: Õpilane:

1. teab ja oskab õpituatsioonis otsuseid langetades leida erinevaid lahendusviise;
2. kirjeldab otsustades erinevate lahendusviiside puudusi eeliseid;
3. mõistab otsustades lahendusviiside lühi- ja pikaajalisi tagajärgi;
4. selgitab ja kirjeldab eri situatsioonidesse sobiva parima käirumisviisi valikut; väärtustab vastutuse võtmist otsuseid langetades.

Hindamine: rollimängu lavastus, individuaaltöö vanasõnade analüüs.

4.6 POSITIIVNE MÕTLEMINE (2 tundi+1 kordav tund)

- 4.6.1 Positiivne mõtlemine. Positiivsed jooned ja omadused endas ning teistes, nende märkamine (2 tundi)
- 4.6.2 Kordamine

Õpitulemused: Õpilane:

1. nimetab ning väärtustabenda ja teiste positiivseid omadusi;
2. väärtustab positiivset mõtlemist;
3. rakendab omandatud teadmisi ja oskusi.

Hindamine: diskussioon aus kiitus või manipuleerimine; enesehinnang saavutatud õpilulemuste kohta.

5. Hindamise põhimõte

Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekava taotletavate õpitulemustele.

Õpitulemuste hindamisel kasutatakse sõnalisi hinnanguid ja numbrilisi hindeid. Hindamise põhiülesanne on toetada õpilase arengut, et kujuneks positiivne minapilt ja adekvaatne enesehinnang.

Inimeseõpetuses hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi, kuid ei hinnata hoiakuid ega väärtusi. Hoiakute ja väärtuste kohta antakse õpilasele tagasisidet.

Suuliste ja kirjalike ülesannete puhul õpilane:

- 1) selgitab ning kirjeldab mõistete sisu ja omavahelisi seoseid;
- 2) selgitab oma arvamusi, hinnanguid, seisukohti ja suhtumisi, seostades neid omandatud Teadmistega;
- 3) eristab, rühmitab, võrdleb ja analüüsib olukordi, seisundeid, tegevusi ning tunnuseid lähtuvalt õpitulemustest;
- 4) demonstreerib faktide, mõistete ning seaduspärasuste tundmist lähtuvalt õpiülesannete sisust.

Praktiliste ülesannete puhul õpilane:

- 1) rakendab teoreetilisi teadmisi praktiliselt õpituatsioonis;
- 2) demonstreerib õpitulemustes määratud oskusi õpituatsioonis;
- 3) kirjeldab õpitulemustes määratud teadmiste ja oskuste rakendamist igapäevaelus.